

Verdeling van de beroepsbevolking naar nationaliteit. Nulmeting 2007.

Methodologisch rapport

Wim Herremans
Steunpunt WSE

16 - 2011

WSE-Report

Steunpunt Werk en Sociale Economie
E. Van Evenstraat 2 blok C – 3000 Leuven
T:32(0)16 32 32 39 F:32(0)16 32 32 40
steunpuntwse@econ.kuleuven.be
www.steunpuntwse.be

Verdeling van de beroepsbevolking naar nationaliteit. Nulmeting 2007. Methodologisch rapport

Wim Herremans
Steunpunt WSE

Een onderzoek in opdracht van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, in het kader van het Vlaams Programma Strategisch Arbeidsmarktonderzoek

<p>Deze publicatie kwam tot stand met steun van het Europees Sociaal Fonds. Het ESF stelt middelen ter beschikking voor initiatieven die bijdragen tot meer en betere jobs voor meer mensen.</p> <p>Ontdek de werking in Vlaanderen via www.esf-agentschap.be.</p>	<p>Kernthema's ESF 2007-2013</p> <ul style="list-style-type: none"> Talenten activeren Arbeidskansen geven Ondernemen met mensen
	<p>ESF investeert in jouw toekomst.</p>

Herremans, W.

Verdeling van de beroepsbevolking naar nationaliteit. Nulmeting 2007. Methodologisch rapport

Herremans, W. – Leuven: K.U. Leuven: Steunpunt Werk en Sociale Economie, 2011, 13 p.

ISBN-9789088730788

Copyright (2011)

Steunpunt Werk en Sociale Economie
Parkstraat 45 bus 5303 – B-3000 Leuven
T:32(0)16 32 32 39 - F:32(0)16 32 32 40
steunpuntwse@econ.kuleuven.be
www.steunpuntwse.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this report may be reproduced in any form, by mimeograph, film or any other means, without permission in writing from the publisher.

Inhoud

Inhoud	III
1. Inleiding	4
2. Nationaliteit in de Vlaamse arbeidsrekening	4
3. Selectie bronstatistieken	5
3.1 Totale bevolking.....	5
3.2 Werkenden (behalve uitgaande grensarbeid)	6
3.3 Uitgaande grensarbeid	7
3.4 Niet werkende werkzoekenden	8
3.5 Beroepsinactieven	9
3.6 Eindcorrecties	9
3.7 Overzichtstabel	10
4. Vergelijking met andere bronnen	10
Literatuur	13

Lijst van tabellen en figuren

Tabel 1	Componenten en conceptuele definities Vlaamse arbeidsrekening	5
Tabel 2.	Verdeling van de bevolking naar leeftijd en nationaliteit (België, 2007)	6
Tabel 3.	Verdeling van de werkenden zonder uitgaande grensarbeid (15+) naar hoedanigheid en nationaliteit, in het Datawarehouse en in de Vlaamse arbeidsrekening (België, 2007)	7
Tabel 4.	Verdeling van de uitgaande grensarbeid naar land van tewerkstelling en nationaliteit, in het RIZIV en in de Vlaamse arbeidsrekening (België, 2007)	8
Tabel 5.	Verdeling van de niet-werkende werkzoekenden naar nationaliteit, bij RVA en in de Vlaamse arbeidsrekening (België, 2007)	9
Tabel 6.	Eindcorrecties. Verschuivingen tussen nationaliteitsgroepen per statuut (België, 2007)	9
Tabel 7.	Vlaamse arbeidsrekening 2007 (na eindcorrectie). Verdeling naar statuut en nationaliteit (België, 2007)	10
Figuur 1.	Werkzaamheidsgraad (20-64 jaar) volgens nationaliteit in drie bronnen (België; 2007)	11
Figuur 2.	Verhouding van het aantal personen in EAK ten opzichte van VAR, per nationaliteit (België; 2007)	12
Figuur 3.	Verhouding van het aantal personen in DWH ten opzichte van VAR, per nationaliteit (België; 2007)	13

1. Inleiding

Het Vlaamse impulsbeleid evenredige arbeidsdeelname en diversiteit omvat stimuleringsmaatregelen voor het voeren van een diversiteitsbeleid in bedrijven, organisaties en lokale besturen. Op die manier wil het beleid bijdragen tot een meer evenredige participatie van kansengroepen op de arbeidsmarkt. De *personen van allochtone herkomst* vormen één van de prioritaire kansengroepen in dit doelgroepenbeleid, omwille van hun achtergestelde positie op de arbeidsmarkt. Een belangrijk aandachtspunt bij de ontwikkeling van dit beleid is de monitoring van de arbeidsdeelname van deze kansengroep. Het opnemen van nationaliteit en herkomstgegevens in de Vlaamse arbeidsrekening moet toelaten om hun arbeidsmarktdeelname op geïntegreerde wijze te monitoren tot op het lokale niveau.

Om de doelgroep af te bakenen zullen we in de eerste plaats werken met de 'nationaliteit' van de betrokkenen, omdat dit gegeven momenteel reeds beschikbaar is in de bronstatistieken. Aangezien heel wat vreemdelingen de Belgische nationaliteit verworven hebben, is het nationaliteitscriterium echter onvoldoende om de populatie af te bakenen. Daarom zullen we op termijn eveneens onderzoeken of een uitbreiding met herkomstgegevens tot de mogelijkheden behoort. Een belangrijk perspectief hierbij is de integratie van herkomstgegevens in het Datawarehouse Arbeidsmarkt & Sociale Bescherming bij de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ). Hiervoor loopt momenteel een aanvraagprocedure bij het Sectoraal Comité van het Rijksregister. Bij een positieve beoordeling worden de data via het Datawarehouse beschikbaar voor analyse en monitoring en komen ze in aanmerking voor een integratie in de Vlaamse arbeidsrekening.

2. Nationaliteit in de Vlaamse arbeidsrekening

Tabel 1 geeft een overzicht van de voornaamste componenten die we in de Vlaamse arbeidsrekening behandelen: de bevolking naar socio-economische positie, de binnenlandse werkgelegenheid, de jobs, de vacatures en de vestigingen. Bij de bevolking naar socio-economische positie maken we een onderscheid naar geslacht en leeftijd. Deze component delen we nu verder op naar de nationaliteit van de betrokkenen. De methodologie hiervoor lichten we toe in dit rapport. We verdelen de bevolking in twee nationaliteitsgroepen, namelijk personen met een nationaliteit van één van de lidstaten van de Europese Unie (EU) (inclusief België) en personen met een nationaliteit van buiten de Europese Unie (niet-EU). Dit laat toe om werkzaamheidsgraden en werkloosheidsgraden tot op niveau van de gemeenten te berekenen voor deze twee nationaliteitsgroepen. We maken geen onderscheid tussen Belgen en andere lidstaten van de Europese Unie omdat we onvoldoende informatie hebben over de tewerkstelling bij de Europese en internationale instellingen waardoor we de tewerkstelling van (niet-Belgische) Europeanen onderschatten. Door de Belgen en de andere Europese nationaliteiten te groeperen wordt deze tekortkoming afgevlakt in de indicatoren. Momenteel werken we aan een methodologie om ook de tewerkstelling bij de Europese en internationale instellingen in kaart te brengen zodat deze lacune in de toekomst alsnog ingevuld kan worden.

Een belangrijk criterium dat we hierbij hanteren, is dat de uitbreiding volledig afgestemd moet zijn op de bestaande gegevens in de Vlaamse arbeidsrekening (interne consistentie). Dit betekent dat de optelsom van de verschillende nationaliteiten per gemeente gelijk moet zijn aan de totale bevolking (per socio-economische positie). Om dit te vrijwaren maken we gebruik van verdeelsleutels of *conversiecoëfficiënten* waarmee we de reeds gepubliceerde cijfers over de totale bevolking naar socio-economische positie in de gemeenten verder kunnen opdelen naar nationaliteit.

Tabel 1 Componenten en conceptuele definities Vlaamse arbeidsrekening

Component	Definitie
Bevolking naar socio-economische positie, geslacht en leeftijd	Totale bevolking Niet-beroepsactieve bevolking
Uitbreiding Nationaliteit	Beroepsbevolking
Herkomst (?)	Werkloze beroepsbevolking Werkende beroepsbevolking
Binnenlandse werkgelegenheid	Arbeid die ingezet wordt in Belgische / Vlaamse vestigingen, uitgedrukt in personen of arbeidsvolume
Jobs	Vervulde arbeidsplaatsen in Belgische / Vlaamse vestigingen = arbeid die ingezet wordt in Belgische / Vlaamse vestigingen, uitgedrukt in arbeidsplaatsen
Vacatures	Onvervulde arbeidsplaatsen in Belgische / Vlaamse vestigingen
Vestigingen (met personeel)	In België / Vlaanderen gevestigde productie-eenheden (met personeel)

Bron: Herremans, 2007

3. Selectie bronstatistieken

De methodologie werd voorlopig toegepast op de (beroeps)bevolking uit de Vlaamse arbeidsrekening voor het jaar 2007 omdat dit het meest recente jaar is waarvoor we over de benodigde gegevens konden beschikken (nulmeting). In een eerste stap maken we een selectie van externe databanken die de gewenste informatie over de nationaliteit kunnen opleveren. Deze informatie gebruiken we om de categorieën uit de Vlaamse arbeidsrekening te verdelen naar nationaliteit. Achteraf wordt nog een eindcorrectie doorgevoerd met oog op interne consistentie (paragraaf 3.5). In paragraaf 3.6 geven we, ten slotte, een overzicht van de verdeling naar nationaliteit per statuut in de Vlaamse arbeidsrekening voor het jaar 2007.

3.1 Totale bevolking

Voor een verdeling van de totale bevolking naar nationaliteit maken we gebruik van de Bevolkingsstatistieken van de FOD Economie. Met deze bron kunnen we de totale bevolking verdelen naar gemeente, geslacht, leeftijd en nationaliteit. De bestanden hebben betrekking op 1 januari van elk jaar. Voor de arbeidsrekening maken we een gemiddelde van twee opeenvolgende jaren. Voor het jaar 2007 gaat het om een gemiddelde van 1 januari 2007 en 1 januari 2008 (tabel 1). De populatie die we zo bekomen, is gelijk aan de bevolking in de Vlaamse arbeidsrekening, maar dan nu uitgebreid met de nationaliteit van de betrokkenen.

Tabel 2. Verdeling van de bevolking naar leeftijd en nationaliteit (België, 2007)

	Totaal (n)	EU (n)	niet-EU (n)	niet-EU (%)
1 januari 2007				
totaal	10 584 534	10 283 718	300 816	2,8
15-64	6 976 743	6 744 988	231 755	3,3
1 januari 2008				
totaal	10 666 866	10 354 007	312 859	2,9
15-64	7 046 685	6 804 988	241 697	3,4
jaargemiddelde 2007				
totaal	10 625 700	10 318 863	306 838	2,9
15-64	7 011 714	6 774 988	236 726	3,4

Bron: Bevolkingsstatistieken – FOD Economie (Bewerking Steunpunt WSE)

3.2 Werkenden (behalve uitgaande grensarbeid)

Voor een verdeling van de werkenden naar nationaliteit maken we gebruik van gegevens uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt & Sociale Bescherming van de KSZ. Hierin zijn geen gegevens beschikbaar over uitgaande grensarbeid (zie paragraaf 3.3). Met deze bron kunnen we de werkenden verdelen naar gemeente, geslacht, leeftijd, hoedanigheid (zie verder) en nationaliteit. Het bestand dat we gebruiken, heeft betrekking op 30 juni van het jaar. Op basis hiervan kunnen we conversiesleutels berekenen om de werkenden in de Vlaamse arbeidsrekening te verdelen naar nationaliteit. Dit doen we op het meest gedetailleerde niveau waarbij we een combinatie maken van gemeente, geslacht, leeftijd en hoedanigheid. De hoedanigheid bestaat uit zeven categorieën: loontrekkenden, zelfstandigen in hoofdberoep, zelfstandigen in bijberoep, zelfstandigen na pensioen, helpers in hoofdberoep, helpers in bijberoep, helpers na pensioen. Voor de celcombinaties die wel in de Vlaamse arbeidsrekening voorkomen, maar niet in het conversiebestand maken we conversiesleutels op een hoger geaggregeerd niveau (met name zonder de 'hoedanigheid' in rekening te brengen).

Tabel 3. Verdeling van de werkenden zonder uitgaande grensarbeid (15+) naar hoedanigheid en nationaliteit, in het Datawarehouse en in de Vlaamse arbeidsrekening (België, 2007)

Datawarehouse (30 juni 2007)	Totaal (n)	EU (n)	niet-EU (n)	niet-EU (%)
Loontrekkend (zonder grensarbeid)	3 544 354	3 476 889	67 465	1,9
Zelfstandig in hoofdberoep	548 936	541 374	7 562	1,4
Zelfstandig in bijberoep	16 648	16 433	215	1,3
Zelfstandig na pensioen	58 501	58 338	163	0,3
Helper in hoofdberoep	76 722	75 881	841	1,1
Helper in bijberoep	450	449	1	0,2
Helper na pensioen	2 331	2 320	11	0,5
Totaal 15+	4 247 942	4 171 684	76 258	1,8

Vlaamse arbeidsrekening (Jaargemiddelde 2007)	Totaal (n)	EU (n)	niet-EU (n)	niet-EU (%)
Loontrekkend (zonder grensarbeid)	3 560 345	3 492 185	68 160	1,9
Zelfstandig in hoofdberoep	562 681	554 808	7 874	1,4
Zelfstandig in bijberoep	16 773	16 574	199	1,2
Zelfstandig na pensioen	44 989	44 864	125	0,3
Helper in hoofdberoep	79 942	79 071	871	1,1
Helper in bijberoep	359	357	2	0,6
Helper na pensioen	1 497	1 490	7	0,5
Totaal 15+ (vóór eindcorrectie)	4 266 586	4 189 349	77 237	1,8

Noot:

- De aantallen tussen beide bronnen wijken af als gevolg van verschillen in de samenstelling van deelpopulaties, de methodologische assumpties en de referentieperiode. Meer informatie over de berekeningen in de Vlaamse arbeidsrekening is te vinden in het rapport *Vlaamse Arbeidsrekening. Raming van de bevolking naar socio-economische positie. Basis- en detailtabellen: update 2009 – Methodologisch rapport 2011. Steunpunt WSE.*
- De percentages tussen beide bronnen wijken soms af van elkaar omdat de conversie in de arbeidsrekening uitgevoerd werd op een meer gedetailleerd niveau

Bron: Datawarehouse AM&SB bij de KSZ, Vlaamse arbeidsrekening (Bewerking Steunpunt WSE)

3.3 Uitgaande grensarbeid

De uitgaande grensarbeid is niet opgenomen in het Datawarehouse. Daarom gebruiken we voor deze categorie van werknemers de gegevens van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV). In de bestanden van het RIZIV is informatie over de nationaliteit beschikbaar per land van tewerkstelling (Frankrijk, Luxemburg, Duitsland en Nederland). Er zijn echter geen andere persoonskenmerken beschikbaar. Daarom verdelen we alle grensarbeiders - ongeacht geslacht, leeftijd en woonplaats - proportioneel over de nationaliteitsklassen. Het bestand dat we gebruiken, heeft betrekking op 31 december 2007. We berekenen geen jaargemiddelde omdat we in het bestand van 31 december 2006 de Europese Unie van 27 lidstaten nog niet helemaal kunnen afbakenen. Op basis van

het RIZIV-bestand berekenen we conversiesleutels waarmee we de uitgaande grensarbeiders in de Vlaamse arbeidsrekening, per land van tewerkstelling, verdelen naar nationaliteit.

Tabel 4. Verdeling van de uitgaande grensarbeid naar land van tewerkstelling en nationaliteit, in het RIZIV en in de Vlaamse arbeidsrekening (België, 2007)

RIZIV	Totaal	EU	niet-EU	niet-EU
(31 december 2007)	(n)	(n)	(n)	(%)
Duitsland	5 234	5 201	33	0,6
Frankrijk	5 710	5 688	22	0,4
Luxemburg	34 532	34 151	381	1,1
Nederland	32 377	32 224	153	0,5
Totaal 15+	77 853	77 264	589	0,8

Vlaamse arbeidsrekening	Totaal	EU	niet-EU	niet-EU
(jaargemiddelde 2007)	(n)	(n)	(n)	(%)
Duitsland	5 116	5 084	32	0,6
Frankrijk	5 475	5 454	21	0,4
Luxemburg	32 627	32 267	360	1,1
Nederland	31 481	31 332	149	0,5
Totaal 15+ (vóór eindcorrectie)	74 699	74 137	562	0,8

Noot: De Vlaamse arbeidsrekening is gebaseerd op een jaargemiddelde, terwijl het RIZIV een momentopname is op 31 december. Hierdoor verschillen de aantallen tussen beide bronnen.

Bron: RIZIV, Vlaamse arbeidsrekening (Bewerking Steunpunt WSE)

3.4 Niet werkende werkzoekenden

Voor een verdeling van de niet-werkende werkzoekenden (nwwz) naar nationaliteit maken we gebruik van gegevens van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA). Met deze bron kunnen we de nwwz in heel België verdelen naar gemeente, geslacht, leeftijd en nationaliteit. De bestanden hebben betrekking op 31 december van het jaar. Voor de arbeidsrekening maken we een gemiddelde van twee opeenvolgende jaren. Voor het jaar 2007 gaat het om een gemiddelde van 31 december 2007 en 31 december 2008. Op basis van dit bestand berekenen we conversiesleutels waarmee we de nwwz in de Vlaamse arbeidsrekening kunnen verdelen naar nationaliteit.

Tabel 5. Verdeling van de niet-werkende werkzoekenden naar nationaliteit, bij RVA en in de Vlaamse arbeidsrekening (België, 2007)

	Totaal	EU	niet-EU	niet-EU
	(n)	(n)	(n)	(%)
RVA 31 december 2006	557 189	511 166	46 023	8,3
RVA 31 december 2007	514 147	471 192	42 955	8,4
Vlaamse arbeidsrekening 2007				
Totaal (vóór eindcorrectie)	532 369	488 205	44 164	8,3

Noot: De Vlaamse arbeidsrekening is gebaseerd op een gemiddelde van twaalf maanden.

Bron: RVA, Vlaamse arbeidsrekening (Bewerking Steunpunt WSE)

3.5 Beroepsinactieven

De categorie van beroepsinactieven is gelijk aan de totale bevolking verminderd met de beroepsbevolking (bestaande uit werkenden + nwwz). Deze formule passen we toe op de twee nationaliteitsgroepen afzonderlijk. Op die manier kunnen we ook de verdeling naar nationaliteit van de beroepsinactieven afleiden.

3.6 Eindcorrecties

Omdat we verschillende administratieve bestanden met elkaar confronteren, treden er inconsistenties op die resulteren in een beperkt aantal meetfouten. In een aantal gevallen is de beroepsbevolking van een bepaalde nationaliteitsgroep groter dan de totale bevolking van die nationaliteit (met de formule in 3.5 leidt dit tot een negatief aantal beroepsinactieve personen). Deze meetfout wordt veroorzaakt doordat we er niet in slagen om alle dubbeltellingen tussen de verschillende bronbestanden weg te werken. In deze stap corrigeren we voor deze inconsistenties door het 'surplus' in een bepaalde nationaliteitsgroep (per statuut) te verschuiven naar de andere nationaliteitsgroep. Per saldo komt dit neer op een verschuiving van in totaal 936 beroepsactieve niet-EU-ers naar de groep EU. Deze werden proportioneel verdeeld over de werkenden (718 personen) en de niet-werkende werkzoekenden (217 personen). De omgekeerde beweging vindt plaats bij de beroepsinactieven (van EU naar niet-EU). Deze werkwijze garandeert dat het totaal aantal EU-ers en niet-EU-ers per gemeente (en geslacht en leeftijd) constant blijft, maar tegelijkertijd ook dat het totaal aantal werkenden, werkzoekenden en beroepsinactieven per gemeente (en geslacht en leeftijd) constant blijft. Op die manier behouden we de consistentie met enerzijds de verdeling naar socio-economische positie in de Vlaamse arbeidsrekening en anderzijds met de verdeling naar nationaliteit in de bevolkingsstatistieken.

Tabel 6. Eindcorrecties. Verschuivingen tussen nationaliteitsgroepen per statuut (België, 2007)

Vlaamse arbeidsrekening	Totaal	EU	niet-EU
Bevolking 15-64	0	0	0
Werkenden	0	718	-718
Niet-werkende werkzoekenden	0	217	-217
Niet-beroepsactieven	0	-936	936

Bron: Vlaamse arbeidsrekening (Bewerking Steunpunt WSE)

3.7 Overzichtstabel

In tabel 7 geven we een overzicht van de uiteindelijke verdeling naar nationaliteit (na 'eindcorrecties') per statuut in de Vlaamse arbeidsrekening voor het jaar 2007.

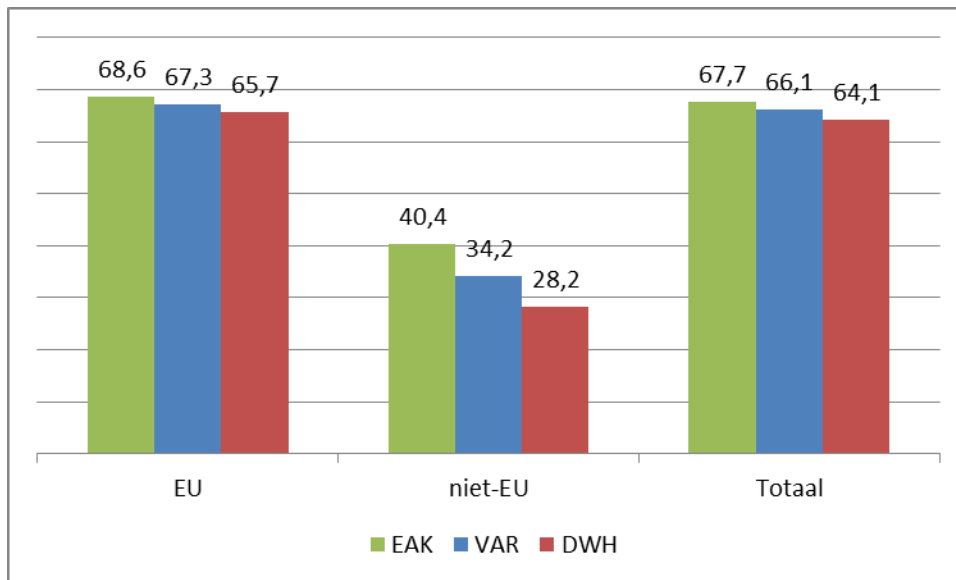
Tabel 7. Vlaamse arbeidsrekening 2007 (na eindcorrectie). Verdeling naar statuut en nationaliteit (België, 2007)

	Totaal	EU	niet-EU	niet-EU
	(n)	(n)	(n)	(%)
Bevolking	7 011 714	6 774 988	236 726	3,4
Beroepsbevolking	4 814 855	4 694 063	120 792	2,5
Werkend	4 282 486	4 205 640	76 846	1,8
Loontrekkend	3 619 998	3 552 030	67 968	1,9
Zelfstandig	584 091	576 074	8 017	1,4
Zelfstandig in hoofdberoep	561 480	553 672	7 808	1,4
Zelfstandig in bijberoep	16 773	16 575	197	1,2
Zelfstandig na pensioen	5 838	5 826	12	0,2
Helper	78 397	77 536	861	1,1
Helper in hoofdberoep	77 822	76 963	859	1,1
Helper in bijberoep	359	357	2	0,6
Helper na pensioen	216	216	0	0,0
Niet-werkende werkzoekenden	532 369	488 422	43 947	8,3
Niet-beroepsactieven	2 196 859	2 080 925	115 934	5,3

Bron: Vlaamse arbeidsrekening (Bewerking Steunpunt WSE)

4. Vergelijking met andere bronnen

In deze paragraaf vergelijken we voor 2007 de werkzaamheidsgraad van EU-burgers en niet-EU-burgers in de Vlaamse arbeidsrekening (VAR) met twee andere bronnen: de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) van FOD Economie en het Datawarehouse Arbeidsmarkt & Sociale Bescherming (DWH) van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid. De werkzaamheidsgraad geeft het aandeel werkende inwoners in de bevolking op arbeidsleeftijd (20-64 jaar).

Figuur 1. Werkzaamheidsgraad (20-64 jaar) volgens nationaliteit in drie bronnen (België; 2007)

Bron: Vlaamse arbeidsrekening (VAR), Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK), Datawarehouse AM&SB (DWH) (Bewerking Steunpunt WSE)

De werkzaamheidsgraad ligt telkens heel wat hoger bij de EU-burgers (inclusief Belgen) dan bij de inwoners met een niet-EU nationaliteit. In de Vlaamse arbeidsrekening (VAR) is de werkzaamheidsgraad van EU-burgers met 67,3% bijna het dubbele van de niet-EU-burgers (34,2%). Ook in de twee andere bronnen wordt een grote achterstand opgetekend van de niet-EU-burgers.

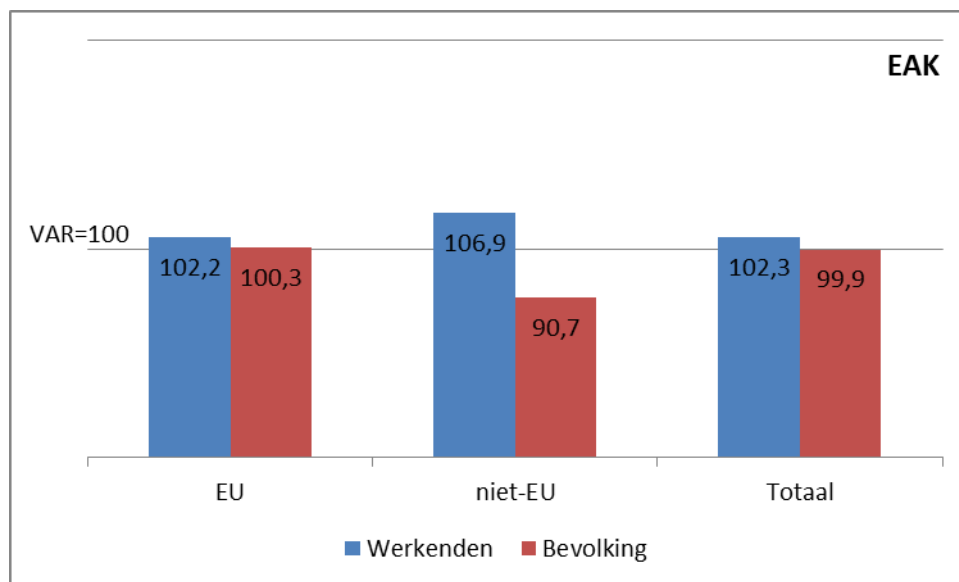
Toch zijn er grote verschillen tussen de drie bronnen wat betreft de niveaus van de werkzaamheidsgraden. De werkzaamheidsgraad is telkens het hoogst in de EAK en het laagst in het DWH. De VAR situeert zich tussen deze bronnen in. Dit geldt zowel voor de totale werkzaamheidsgraad als voor de twee nationaliteitsgroepen. Deze verschillen worden voornamelijk verklaard door de omvang en de samenstelling van de populaties in de respectievelijke bronnen. Dit wordt verduidelijkt in de figuren 2 en 3 waar we de bevolking en de werkenden in EAK en DWH afzetten ten aanzien van deze groepen in de VAR. We geven per categorie aan hoeveel personen we in EAK of DWH tellen *ten opzichte van 100 personen in de VAR*.

In figuur 2 vergelijken we de populaties in de *VAR en in EAK*. De totale bevolking (20-64 jaar) is (bijna) even groot in beide bronnen. Dit is logisch aangezien beide bronnen gebruik maken van de Bevolkingsstatistieken van FOD Economie als referentie voor de totale populatie. In de VAR is ook de verdeling naar nationaliteit een weerspiegeling van deze Bevolkingsstatistieken (zie hoger, paragraaf 3.1). Bij EAK is dit echter niet het geval, aangezien de 'nationaliteit' niet in rekening gebracht wordt bij de extrapolatie van de steekproef naar de totale bevolking. Omdat de buitenlandse huishoudens net het moeilijkst te bereiken zijn voor de enquête, leidt dit tot een onderschatting van de 'buitenlandse populatie' in EAK. Dit blijkt ook uit de figuur waar we een sterke ondervetegenwoordiging zien van de populatie van niet-EU-burgers in EAK: voor 100 niet-EU-burgers in de VAR zijn er 90,7 in EAK.

Bij de werkenden zien we daarentegen het omgekeerde. De werkenden zijn sterker vertegenwoordigd in EAK dan in de VAR: voor 100 werkenden in de VAR zijn er 102,3 in EAK. Dit is vooral heel sterk uitgesproken bij de niet-EU-burgers (ratio van 106,9). Het verschil heeft te maken met een verschillende definitie van de werkende populatie. In EAK wordt iedereen als werkende beschouwd die tijdens *een*

referentieweek ten minste één uur betaalde arbeid verricht heeft. In de VAR stellen we de werkende populatie samen op basis van administratieve bestanden waarbij we enkel kijken naar de *laatste dag van elk kwartaal*. Aangezien de referentieperiode in de VAR herleid wordt tot vier dagen per jaar (telkens laatste kwartaaldag), is de kans om als werkende beschouwd te worden er veel kleiner dan in EAK. Het feit dat dit meer uitgesproken is bij de niet-EU-burgers is mogelijk te verklaren doordat de werknemers uit deze populatie vaker met tijdelijke contracten of onderbroken periodes werken. Het is te verwachten dat tijdelijke of onderbroken periodes van tewerkstelling sneller gedetecteerd zullen worden in een gemiddelde referentieweek (zoals bij EAK) dan op een laatste kwartaaldag (zoals in VAR). Daarnaast kan ook de samenstelling van de niet-EU-populatie een rol spelen, bijvoorbeeld als de ondervertegenwoordiging van niet-EU-burgers in de EAK geconcentreerd zou zijn bij specifieke nationaliteiten die relatief weinig werkzaam zijn. Dat zou immers betekenen dat de nationaliteiten met een relatief hogere werkzaamheid sterker vertegenwoordigd zijn in EAK. Dit resulteert ook in een hogere werkzaamheidsgraad.

Figuur 2. Verhouding van het aantal personen in EAK ten opzichte van VAR, per nationaliteit (België; 2007)

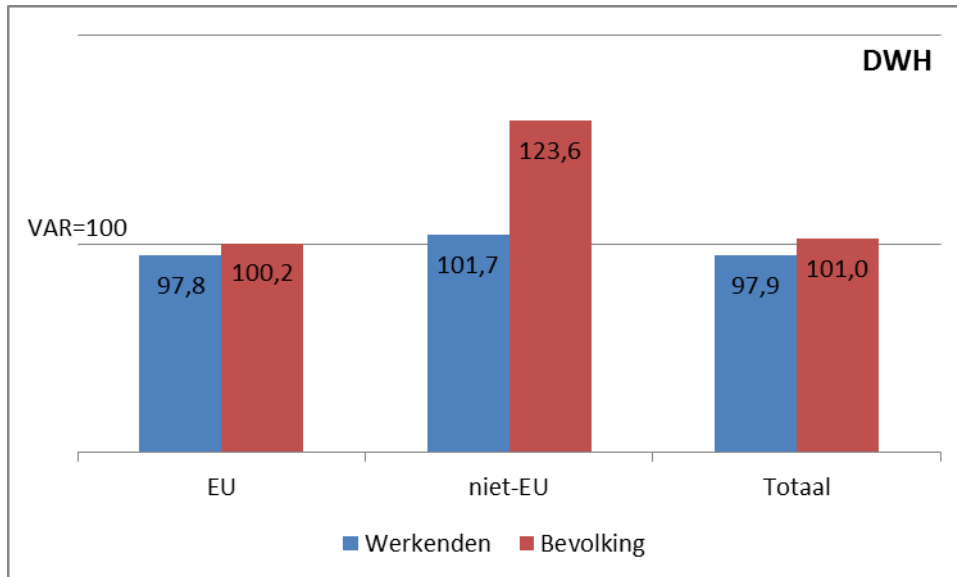
Bron: Vlaamse arbeidsrekening (VAR), Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) (Bewerking Steunpunt WSE)

In figuur 3 vergelijken we de populaties in de *VAR en het DWH*. Hieruit blijkt dat de totale bevolking in het DWH groter is dan in de VAR: voor 100 inwoners in de VAR zijn er 101 in het DWH. Dit is te verklaren doordat de populatie in het DWH naast het gewone bevolkingsregister ook de inwoners uit het wachtregister telt. Het wachtregister bestaat voornamelijk uit (ex-)asielzoekers. Dit verklaart meteen ook de grote oververtegenwoordiging van niet-EU-burgers in het DWH (ratio 123,6). Bovendien zijn het vaak inwoners met een lage arbeidsdeelname, waardoor ook de werkzaamheidsgraad van de niet-EU-burgers in het DWH beperkt blijft. Opvallend is nog dat de werkzaamheidsgraad bij de inwoners met een *EU-nationaliteit* eveneens lager is in het DWH dan in de VAR. Dit komt doordat in het DWH geen rekening

1 Daarnaast bevat het DWH ook de populatie uit het bis- en terregister. Het Bisregister bevat personen die bij de Belgische socialezekerheidsinstellingen gekend zijn, maar niet ingeschreven zijn in een Belgische gemeente, alsook de geradearde Rijksregisternummers. Het Terregister bevat de personen voor wie cruciale gegevens ontbreken. Voor meer info zie document 'Rijks- en KSZ-register' op

wordt gehouden met de uitgaande grensarbeid, wat tot een onderschatting van het totaal aantal werkenden in het DWH leidt.

Figuur 3. Verhouding van het aantal personen in DWH ten opzichte van VAR, per nationaliteit (België; 2007)

Bron: Vlaamse arbeidsrekening (VAR), Datawarehouse AM&SB (DWH) (Bewerking Steunpunt WSE)

Literatuur

Herremans, W. 2007. *Concept Vlaamse arbeidsrekening*. Leuven: Steunpunt Werk en Sociale Economie.

Steunpunt WSE. 2011. *Vlaamse Arbeidsrekening. Raming van de bevolking naar socio-economische positie. Basis- en detailtabellen. Update 2009. Methodologisch rapport 2011*. Leuven: Steunpunt Werk en Sociale Economie.